

Doc. dr Czesław Marański (1908-2001) – wspomnienie

Czesław Marański urodził się 20 kwietnia 1908 r. w Grębocinie pow. Toruń jako syn Stefana i Anastazji z Gołębiewskich Marańskiej, właścicieli niewielkiego gospodarstwa rolnego. Szkołę średnią ukończył w 1925 r. w Bydgoszczy. Wyższą Szkołę Rolniczą w Cieszynie ukończył w 1928 r. Po rocznej praktyce rolnej w Kamienicy pow. Tuchola powołany został do wojska. Po odbyciu służby wojskowej zapisał się w 1930 r. na Wydział Weterynaryjny UW w Warszawie. Od chwili otrzymania absolutorium, tzn. od 1935 r. uczestniczył jako p.o. lekarza wet. /dietariusz Ministerstwa Rolnictwa/ w masowych akcjach zwalczania zaraźliwych chorób zwierzęcych /zarazy płucnej bydła, pryszczycy oraz nosacizny/, na terenie różnych województw, głównie zaś poleskiego i nowogrodzkiego, gdzie zastała go II wojna światowa. Trudne warunki materialne rodziców (ojciec zmarł w 1921 r., matka prowadziła gospodarstwo) oraz praca zarobkowa na peryferiach państwa podjęta z konieczności zaraz po uzyskaniu absolutorium spowodowały, że dyplom lekarza wet. uzyskał dopiero w marcu 1939 r.

W latach 1940 -1944 trudnił się wolną praktyką lekarsko-weterynaryjną w rejonie Warszawy - Otwocka. Po Powstaniu Warszawskim wywieziony został do Niemiec, gdzie przebywał do końca wojny. Początkowo ulokowany był w obozie pracy Burgweide koło Wrocławia, a następnie po sprawdzeniu jego kwalifikacji przez prof. Doeneckiego z Kliniki Uniwersyteckiej we Wrocławiu i przez prof. Würfla pracował w rzeźni w Dreźnie, w charakterze lekarza weterynarii, a następnie w rzeźni w Miśni, gdzie pozostał do końca wojny.

Po powrocie do kraju w maju 1945 r. podjął pracę w państwowej służbie weterynaryjnej. Do dnia 1 września 1946 r. pracował na stanowisku powiatowego lekarza weterynarii w Aleksandrowie Kujawskim, po czym przeniesiony został do Ministerstwa Rolnictwa. Pracę w Departamencie Weterynarii wykonywał na stanowisku referendarza i radcy, a następnie naczelnika wydziału administracji i organizacji służby wet. Od sierpnia 1951 r., tj. od utworzenia Centralnego Zarządu Weterynarii pozostawał na stanowisku kierownika działu profilaktyki i instruktora służby wet. W 1948 r. uzupełnił swoje kwalifikacje na Wyższym Kursie Administracyjnym przy Prezydium Rady Ministrów.

W czasie od 1.04.1949 do 1.01.1953 równocześnie pełnił obowiązki redaktora i kierownika administracji

miesięcznika „Życie Weterynaryjne”. Poza tym zapoczątkował w listopadzie 1954 r. pracę specjalizacyjną w zakresie parazytologii. Przekazał Zakładowi Parazytologii PAN w 1953 r. katalog „Polskiej Bibliografii Parazytologicznej” za lata 1950, 1951, 1952 i 1953, a w roku 1955 za lata 1948, 1949 oraz 1954. Chcąc poświęcić się całkowicie pracy w parazytologii w 1955 r. przeniesiony został na stanowisko asystenta, a następnie adiunkta do Zakładu Parazytologii PAN.

Jego działalność naukowa i zawodowa dotyczyła głównie badań nad gzem bydlęcym i motylicą wątrobową oraz metodami zwalczania tych inwazji powodujących wówczas znaczne straty gospodarcze. W dniu 17 czerwca 1963 r. uzyskał stopień doktora nauk weterynaryjnych na podstawie rozprawy pod tytułem „Wpływ akcji zwalczania gza bydlęcego na nasilenie inwazji w latach następnych”, którą nadała mu Rada Wydziału Weterynaryjnego SGGW.

W latach 1958-1964 dużo czasu poświęcał pracy społeczno-zawodowej w Zrzeszeniu Lekarzy Weterynarii. Początkowo jako sekretarz generalny, a od 1962 r. jako zastępca prezesa Zrzeszenia. Ponadto piastował godność prezesa Oddziału Stołecznego Zrzeszenia, a także przewodniczącego Oddziału Warszawskiego Polskiego Towarzystwa Parazytologicznego. Był także aktywnym członkiem Pol-

skiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych oraz Związku Nauczycielstwa Polskiego. Ocenę i znaczenie pracy wykonywanej przez Czesława Marańskiego najtrafniej oddaje wniosek o powołanie go na stanowisko samodzielnego pracownika naukowego, przygotowany przez jego przełożonego prof. dr. Włodzimierza Michajłowa - członka rzeczywistego PAN, który 1 marca 1968 r. pisał m.in. „działalność naukowa kandydata stanowi trzon tej części działalności Zakładu Parazytologii, która obejmuje badania w zakresie ważnych dla gospodarki narodowej chorób inwazyjnych zwierząt domowych, a także dziedzinę upowszechniania osiągnięć naukowych parazytologii weterynaryjnej i przyswajania ich w praktyce”. Jego badania naukowe przyczyniły się w znacznej mierze do poznania nasilenia inwazji gza bydlęcego i motylicy wątrobowej u bydła na dużych obszarach kraju oraz do osiągnięcia bardzo dobrych wyników w zwalczaniu tych pasożytów. Dr Czesław Marański opublikował 14 prac naukowo-badawczych dotyczących gza bydlęcego i motylicy wątrobowej, a także wyniki badań nad skutecznością metod i leków stosowanych do walki z tymi pasożytami. Ogłosił ponadto 17 publikacji mających charakter

referatowo-dyskusyjnych, instruktarzowych i popularno-naukowych o osiągnięciach parazytologii weterynaryjnej. Opracowywał cyklicznie centralny katalog polskiej bibliografii parazytologicznej, publikując ją periodycznie na łamach prasy fachowej. Opublikował 9 roczników tej bibliografii.

Miał duże doświadczenie w zakresie terenowej służby weterynaryjnej, był świetnym organizatorem pracy i wytrwałym realizatorem badań naukowych. Doprowadził do powstania Kliniki Doświadczalnej w Mińsku Mazowieckim obsługiwanej przez pracowników Zakładu Parazytologii PAN, a zorganizowanej przy finansowym wsparciu PZU. W Instytucie Parazytologii PAN pracował do 1978 r. Za osiągnięcia w pracy zawodowej i społecznej, już jako młody lekarz weterynarii, w 1939 r. otrzymał Srebrny Krzyż Zasługi. Ponadto uzyskał srebrną

a następnie złotą odznakę honorową NOT oraz złotą odznakę honorową Zrzeszenia Lekarzy Weterynaryjnych.

Zmarł 12 lutego 2001 r. i został pochowany na Cmentarzu Bródnowskim w Warszawie. Docent Czesław Marański pozostanie w naszej pamięci jako prawy i solidny człowiek, życzliwy ludziom i godny reprezentant zawodu weterynaryjnego.

Henryk Lis

Piśmiennictwo

1. Akta personalne z lat 1955-1978 Instytutu Parazytologii im. prof. Witolda Stefańskiego Polskiej Akademii Nauk w Warszawie.
2. Dokumenty Domu Rencistów w Konstancinie.
3. Marański Cz.: Weterynaryjne organizacje społeczne. *Życie Wet.* 1969, 44, 249-253.